

KẾT QUẢ LỰA CHỌN CÂY MẸ BÁCH VÀNG (*Xanthocyparis vietnamensis* Farjon & Hiep) TẠI MỘT SỐ TỈNH MIỀN NÚI PHÍA BẮC LÀM CƠ SỞ CHO NHÂN GIỐNG VÔ TÍNH VÀ BẢO TỒN NGOẠI VI (EXSITU)

Bùi Trọng Thủy¹, Vũ Quý Đông², Nguyễn Công Phương¹, Phạm Đức Chiến³

¹ Trung tâm Khoa học Lâm nghiệp Đông Bắc Bộ

² Viện Nghiên cứu Sinh thái và Môi trường rừng

³ Viện Khoa học Lâm nghiệp Việt Nam

TÓM TẮT

Bách vàng (*Xanthocyparis vietnamensis* Farjon & Hiep) là loài đặc hữu và có giá trị cao mới được phát hiện ở Việt Nam. Bách vàng có bố tự nhiên ở các khu rừng trên núi đá vôi thuộc các tỉnh Hà Giang, Tuyên Quang, Cao Bằng. Tuy nhiên, hiện nay số lượng cây trưởng thành còn rất ít và đang bị khai thác theo hình thức hủy diệt, làm cạn kiệt tài nguyên và mất dần nguồn gen quý. Vì vậy việc bảo tồn và phát triển loài cây này ở các tỉnh miền núi phía Bắc là rất cần thiết. Trong phạm vi bài báo này, chúng tôi trình bày kết quả nghiên cứu lựa chọn cây trội làm cây mẹ để lấy vật liệu nhân giống vô tính phục vụ cho các thí nghiệm khảo nghiệm dòng vô tính kết hợp bảo tồn ngoại vi Exsitu. Kết quả, nghiên cứu đã lựa chọn được 30 cây mẹ tại 3 tỉnh Hà Giang, Tuyên Quang và Cao Bằng. Cụ thể tại Hà Giang lựa chọn được 15 cây mẹ tại Khu bảo tồn thiên nhiên Bát Đại Sơn, huyện Quan Ba; tại Tuyên Quang lựa chọn được 7 cây mẹ tại xã Sinh Long, huyện Na Hang và 8 cây mẹ tại xã Ca Thành, huyện Nguyên Bình, tỉnh Cao Bằng. Các cây mẹ này đều sinh trưởng và phát triển tốt, là nguồn nguyên liệu tốt để lấy vật liệu giống phục vụ cho các nghiên cứu tiếp theo.

Từ khóa: Bách vàng,
cây mẹ

Results of selecting mother tree of golden vietnamese cypress (*Xanthocyparis vietnamensis* Farjon & Hiep) in the Northern mountainous provinces as the basis for vegetative propagation and exsitu conservation

The Golden Vietnamese Cypress (*Xanthocyparis vietnamensis* Farjon & Hiep) is a newly discovered and valuable endemic species in Vietnam. The species distributes naturally in limestone forests of Ha Giang, Tuyen Quang and Cao Bang provinces. However, at present, the number of mature trees is very small and is being exploited in the form of destruction, depleting resources and gradually losing valuable genetic resources. Therefore, the conservation and development of this tree species in the northern part of Vietnam is very necessary. Within the scope of this paper, we present the results of research on selection of plus tree as mother tree to obtain vegetative propagation materials for the Exsitu conserved clonal experiments. As a result, the team selected 30 mother tree in Ha Giang, Tuyen Quang and Cao Bang province. Specifically, in Ha Giang were selected 15 plus trees in Bat Dai Son Nature Reserve, Quan Ba district; in Tuyen Quang were selected 7 mother trees in Sinh Long commune, Na Hang district; in Cao Bang were selected 8 mother trees in Ca Thành commune, Nguyen Binh district. All of trees are grew and developed well, which is a good source of raw materials for obtaining seed materials for further studies.

Keywords: *Xanthocyparis vietnamensis*, mother tree